RNI No. MAHBIL /2009/40124

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष १२, अंक ३]   शुक्रवार, फेब्रुवारी २७, २०२६/फाल्गुन ८, शके १९४७   [पृष्ठे २१, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

(खालील विधेयकाचे हिंदी (देवनागरी लिपी) भाषांतर **महाराष्ट्र शासन राजपत्रात** प्रसिद्ध करण्यात यावे. प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक निर्देशित करण्यात यावा).

पुढील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम यातील नियम ११६ (१) च्या पहिल्या परंतुकान्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. IV OF 2026.

A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR ENDING ON THE THIRTY-FIRST DAY OF MARCH 2026.

सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४.

दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजुरी देण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ तसेच २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करण्याकरिता; आणि उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजुरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे ; **त्याअर्थी,** भारतीय गणराज्याच्या सत्याहत्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहेः—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२६, असे म्हणावे. संक्षिप्त नाव.

सन २०२५-२०२६ या वित्तीय वर्षासाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून रुपये १,१९,९५,३३,७५,००० काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षात, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजेच, अकरा हजार नऊशे पंचाणव कोटी, तेहतीस लाख, पंचाहत्तर हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल.

विनियोजन.

३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजुरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग, दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या संबंधात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			ए-महसुली लेख्यावरील खर्च			
			सामान्य प्रशासन विभाग			
ए-५	सामाजिक सेवा	२२१६,	गृहनिर्माण	१,०००	...	१,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५०,	इतर सामाजिक सेवा			
		२२५१,	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा			
			एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग	१,०००	...	१,०००
			गृह विभाग			
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४,	न्यायदान	२२,०००	२,४९,८५,०००	२,५०,०७,०००
		२०५५,	पोलीस			
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
बी-२	राज्य उत्पादन शुल्क	२०३९,	राज्य उत्पादन शुल्क	२,०००	...	२,०००
बी-३	वाहतूक प्रशासन	२०४१,	वाहनांवरील कर	१,०००	...	१,०००
		३०५५,	मार्ग परिवहन			
		३०५६,	अंतर्देशीय जल परिवहन			
			एकूण-गृह विभाग	२५,०००	२,४९,८५,०००	२,५०,१०,०००
			महसूल व वन विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
सी-१	महसूल आणि जिल्हा प्रशासन	२०२९,	जमीन महसूल	१,०००	...	१,०००
		२०४५,	विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क			
		२०५३,	जिल्हा प्रशासन			
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
		२५१५,	इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
		२८५३,	अलोहयुक्त खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग			
सी-२	मुद्रांक व नोंदणी	२०३०,	मुद्रांक व नोंदणी	२०,०२,२९,०००	...	२०,०२,२९,०००
सी-४	सेक्रेटरिएट व इतर सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०००	...	१,०००
		२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे			
		२०७५,	संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा			
सी-५	इतर सामाजिक सेवा	२२१७,	नगरविकास	१७,०००	...	१७,०००
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५०,	इतर सामाजिक सेवा			
सी-६	इतर सामाजिक सेवा	२२४५,	नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी सहाय्य	१,०००	...	१,०००
		२७११,	पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण			
सी-७	वने	२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन	१,०००	...	१,०००
		२४१५,	कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण			
		२५५१,	डोंगराळ क्षेत्रे			
			एकूण-महसूल व वन विभाग	२०,०२,५०,०००	...	२०,०२,५०,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग			
डी-३	कृषि सेवा	२४०१,	पीक संवर्धन	६,०००	...	६,०००
		२४०२,	मृद व जलसंधारण			
		२४१५,	कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण			
डी-४	पशुसंवर्धन	२४०३,	पशुसंवर्धन	३,०००	...	३,०००
डी-५	दुग्धव्यवसाय विकास	२४०४,	दुग्धव्यवसाय विकास	४,०००	...	४,०००
डी-६	मत्स्यव्यवसाय	२४०५,	मत्स्यव्यवसाय	१,०००	...	१,०००
			एकूण-कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१४,०००	...	१४,०००
			शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग			
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	१०,०००	...	१०,०००
			एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१०,०००	...	१०,०००
			नगरविकास विभाग			
एफ-२	नगरविकास आणि इतर प्रगत सेवा	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	१,०००	...	१,०००
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		२२१७,	नगरविकास			
		३०५५,	मार्ग परिवहन			
			एकूण-नगरविकास विभाग	१,०००	...	१,०००
			वित्त विभाग			
जी-६	निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	२०७१,	निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	२,०००	...	२,०००
			एकूण-वित्त विभाग	२,०००	...	२,०००
			सार्वजनिक बांधकाम विभाग			
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती	२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे	२,०००	...	२,०००
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०३,	तंत्र शिक्षण			
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२१७,	नगरविकास			
		२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२४०३,	पशुसंवर्धन			
		२४०५,	मत्स्यव्यवसाय			
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	२,०००	...	२,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			जलसंपदा विभाग			
आय-१	व्याज प्रदाने	२०४९,	व्याज प्रदाने	...	२,२२,१९,२२,०००	२,२२,१९,२२,०००
आय-३	पाटबंधारे, वीज आणि इतर आर्थिक सेवा	२४०२,	मृद व जलसंधारण	२,०००	...	२,०००
		२७००,	मोठे पाटबंधारे			
		२७०१,	मध्यम पाटबंधारे			
		२७०२,	लहान पाटबंधारे			
		२७०५,	लाभक्षेत्र विकास			
		२७११,	पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण			
		२८०१,	वीज			
		३४०२,	अवकाश संशोधन			
			एकूण-जलसंपदा विभाग	२,०००	२,२२,१९,२२,०००	२,२२,१९,२४,०००
			विधि व न्याय विभाग			
जे-१	न्यायदान	२०१४,	न्यायदान	१५,०००	४,०००	१९,०००
जे-२	सेक्रेटरिएट आणि इतर सामाजिक आर्थिक सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०००	...	१,०००
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५०,	इतर सामाजिक सेवा			
		३४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा			
			एकूण-विधि व न्याय विभाग	१६,०००	४,०००	२०,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग			
के-४	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	१,०००	...	१,०००
के-६	ऊर्जा	२८०१,	वीज	३२,६२,८४,४९,०००	...	३२,६२,८४,४९,०००
		२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
के-७	उद्योग	२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग	८,०३,९४,६४,०००	...	८,०३,९४,६४,०००
		२८५२,	उद्योग			
		२८५३,	अलोहयुक्त खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग			
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	४०,६६,७९,१४,०००	...	४०,६६,७९,१४,०००
			ग्रामविकास विभाग			
एल-२	जिल्हा प्रशासन	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	३,०००	...	३,०००
एल-३	ग्रामविकास कार्यक्रम	२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे	७१,०२,९७,०००	...	७१,०२,९७,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४१५,	कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण			
		२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५,	ग्रामीण रोजगार			
		२५१५,	इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
		२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		३०५४,	मार्ग व पूल			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	७१,०३,००,०००	...	७१,०३,००,०००
			अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग			
एम-२	अन्न साठवण व वखार	२४०८,	अन्न साठवण व वखार	५५,५२,६९,०००	...	५५,५२,६९,०००
			एकूण-अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	५५,५२,६९,०००	...	५५,५२,६९,०००
			सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग			
एन-१	व्याज प्रदाने	२०४९,	व्याज प्रदाने	...	१,०००	१,०००
एन-३	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	३४,०००	...	३४,०००
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११,	कुटुंबकल्याण			
		२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता			
		२२१६,	गृहनिर्माण			
		२२१७,	नगरविकास			
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२३६,	पोषण आहार			
		२४०१,	पीक संवर्धन			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		२४०२,	मृद व जलसंधारण			
		२४०३,	पशुसंवर्धन			
		२४०५,	मत्स्यव्यवसाय			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४०८,	अन्न साठवण व वखार			
		२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५,	ग्रामीण रोजगार			
		२८०१,	वीज			
		२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
			एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	३४,०००	१,०००	३५,०००
			नियोजन विभाग			
ओ-३	ग्रामीण रोजगार	२५०५,	ग्रामीण रोजगार	८०,००,००,०००	...	८०,००,००,०००
ओ-७	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	६,०००	...	६,०००
			एकूण-नियोजन विभाग	८०,००,०६,०००	...	८०,००,०६,०००
			गृहनिर्माण विभाग			
क्यू-३	गृहनिर्माण	२२१६,	गृहनिर्माण	१,०००	...	१,०००
		२२१७,	नगरविकास			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा -	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
			एकूण-गृहनिर्माण विभाग	१,०००	...	१,०००
			सार्वजनिक आरोग्य विभाग			
आर-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२०४९,	व्याज प्रदाने	२१,०००	...	२१,०००
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११,	कुटुंबकल्याण			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
			एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग	२१,०००	...	२१,०००
			वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग			
एस-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	१,४८,०००	...	१,४८,०००
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	१,४८,०००	...	१,४८,०००
			आदिवासी विकास विभाग			
टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजनेवरील महसुली खर्च	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	३२,०००	...	३२,०००
		२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे			
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			

अनुसूची

(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		२२०४, क्रीडा व युवक सेवा			
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११, कुटुंबकल्याण			
		२२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता			
		२२१६, गृहनिर्माण			
		२२१७, नगरविकास			
		२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२३६, पोषण आहार			
		२४०१, पीक संवर्धन			
		२४०२, मृद व जलसंधारण			
		२४०३, पशुसंवर्धन			
		२४०५, मत्स्यव्यवसाय			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४०८, अन्न साठवण व वखार			
		२४२५, सहकार			
		२५०१, ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५, ग्रामीण रोजगार			
		२७०२, लहान पाटबंधारे			
		२८०१, वीज			
		२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		२८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२, उद्योग			
		३०५४, मार्ग व पूल			
		३०५५, मार्ग परिवहन			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा (४)	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा - रुपये	रुपये	रुपये
			एकूण-आदिवासी विकास विभाग	३२,०००	...	३२,०००
			सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग			
व्ही-२	सहकार	२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा	२,०००	...	२,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४२५,	सहकार			
		२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम			
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
			एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	२,०००	...	२,०००
			उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग			
डब्ल्यू-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	७,०००	...	७,०००
डब्ल्यू-३	तंत्र शिक्षण	२२०३,	तंत्र शिक्षण	४,०००	...	४,०००
			एकूण-उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	११,०००	...	११,०००
			महिला व बाल विकास विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			रुपये	रुपये	रुपये
एक्स-१	सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२३६, पोषण आहार	५,०००	...	५,०००
		एकूण-महिला व बाल विकास विभाग	५,०००	...	५,०००
		पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग			
वाय-२	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता	१४,३१,०५,३०,०००	...	१४,३१,०५,३०,०००
वाय-५	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	३४५१, सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	१,०००	...	१,०००
		एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	१४,३१,०५,३१,०००	...	१४,३१,०५,३१,०००
		कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग			
झेडए-२	सेक्रेटरिएट आणि इतर सामाजिक सेवा	२२०३, तंत्र शिक्षण २२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२५१, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा २४०६, वनीकरण व वन्यजीवन	१,०००	...	१,०००
		एकूण-कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग	१,०००	...	१,०००
		अल्पसंख्याक विकास विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा – (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा – (४)	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
झेडई-१	अल्पसंख्यांक विकास	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०००	...	१,०००
		२०५३,	जिल्हा प्रशासन			
		२०७५,	संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा			
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
			एकूण-अल्पसंख्याक विकास विभाग	१,०००	...	१,०००
			इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग			
झेडजी-१	व्याज प्रदाने	२०४९,	व्याज प्रदाने	...	१८,७३,९४,०००	१८,७३,९४,०००
झेडजी-२	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२२५१,	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	१,०००	...	१,०००
झेडजी-३	विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण	२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२३,६४,७७,०००	...	२३,६४,७७,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
			एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	२३,६४,७८,०००	१८,७३,९४,०००	४२,३८,७२,०००
			दिव्यांग कल्याण विभाग			
झेड आय-३	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	१८,०००	...	१८,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			एकूण-दिव्यांग कल्याण विभाग	१८,०००	...	१८,०००
			एकूण-ए-महसुली लेख्यावरील खर्च	५७,४८,१०,९५,०००	२,४३,४३,०६,०००	५९,९१,५४,०१,०००
			बी-भांडवली लेख्यावरील खर्च			
			महसूल व वन विभाग			
सी-९	इतर प्रशासकीय व सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च	१,३२,००,००,०००	...	१,३२,००,००,०००
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
		४५१५,	इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च			
		६२४५,	नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी कर्ज			
			एकूण-महसूल व वन विभाग	१,३२,००,००,०००	...	१,३२,००,००,०००
			सार्वजनिक बांधकाम विभाग			
एच-७	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	४२१६,	गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च	२,०००	...	२,०००
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
		५०५४,	मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यावरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	३३,०००	...	३३,०००
		४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च			
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च			
		४२२५,	अनुसूचित जाती,अनुसूचित जमाती,इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	३५,०००	...	३५,०००
			जलसंपदा विभाग			
आय-५	पाटबंधारे यांवरील भांडवली खर्च	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च	९,०००	...	९,०००
		४७००,	मोठे पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
		४७०५,	लाभक्षेत्र विकास यावरील भांडवली खर्च			
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
		४८०१,	वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
आय-६	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	६००३,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	...	७,०००	७,०००
			एकूण-जलसंपदा विभाग	९,०००	७,०००	१६,०००
			उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग			
के-११	वीज प्रकल्पासाठी कर्जे	४८०१,	वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च	५८,४०,३५,३४,०००	...	५८,४०,३५,३४,०००
		४८५३,	अलोहयुक्त खाणकाम व धातुशास्त्रीय उद्योग यांवरील भांडवली खर्च			
		६८०१,	वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे			
		६८७५,	इतर उद्योगासाठी कर्जे			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	५८,४०,३५,३४,०००	...	५८,४०,३५,३४,०००
			ग्रामविकास विभाग			
एल-७	ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	४५१५,	इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		५०५४,	मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
		६२१६,	गृहनिर्माणासाठी कर्जे			
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	१,०००	...	१,०००
			सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग			
एन-४	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	२१,०००	...	२१,०००
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च			
		४२२५,	अनुसूचित जाती,अनुसूचित जमाती,इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च			
		४४०८,	अन्न साठवण व वखार यांवरील भांडवली खर्च			
		४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च			
		६२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे.			
			एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	२१,०००	...	२१,०००
			वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
एस-४	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	३१,४३,४७,०००	...	३१,४३,४७,०००
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	३१,४३,४७,०००	...	३१,४३,४७,०००
			आदिवासी विकास विभाग			
टी-६	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजना यांवरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	१६,०००	...	१६,०००
		४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च			
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च			
		४२२५,	अनुसूचित जाती,अनुसूचित जमाती,इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
		४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च			
		४४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च			
		४४०८,	अन्न साठवण व वखार यांवरील भांडवली खर्च			
		४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च			
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
		५०५४,	मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
टी-७	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे.	६२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे.	१,०००	...	१,०००
			एकूण-आदिवासी विकास विभाग	१७,०००	...	१७,०००
			सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
व्ही-३	सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		४४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च			
		४८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांवरील भांडवली खर्च			
व्ही-५	आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	६४२५,	सहकारासाठी कर्जे	१,०००	...	१,०००
		६८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यासाठी कर्जे			
		६८६०,	ग्राहकोपयोगी उद्योगांसाठी कर्जे			
			एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	२,०००	...	२,०००
			मृद व जलसंधारण विभाग			
झेडएच-५	पाटबंधारे यांवरील भांडवली खर्च	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
			एकूण-मृद व जलसंधारण विभाग	१,०००	...	१,०००
			एकूण-बी-भांडवली लेख्यावरील खर्च	६०,०३,७९,६७,०००	७,०००	६०,०३,७९,७४,०००
			एकूण-बेरीज	१,१७,५१,९०,६२,०००	२,४३,४३,१३,०००	१,१९,९५,३३,७५,०००

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यांनुसार २०२५-२०२६ या वर्षाच्या संबंधातील विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :—

		रुपये
(ए) महसुली खर्च	..	५९,९१,५४,०१,०००
(बी) भांडवली खर्च	..	६०,०३,७९,७४,०००
एकूण	..	१,१९,९५,३३,७५,०००

मुंबई,
दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२६.

देवेंद्र फडणवीस,
मुख्यमंत्री.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. EDITOR : DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE.